

Resultaten onderzoek vleermuizen

Locatie : Westervelden 26/ Heers 28 te Veldhoven

Datum : 2-7-2020
Projectnummer : P19-0330
Opdrachtgever : Veldbroek B.V.
Opgesteld door : IJJ Vleut

Kader

Initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing aan de Westervelden 26/Heers 28 te Veldhoven te slopen ten behoeve van de bouw van twee woningen. In verband met de voorgenomen plannen is in 2019 een toets flora en fauna uitgevoerd (Staro, P19-0230). Hieruit is gebleken dat de gebouwen mogelijkheden bieden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluw en huismussen.

Om eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen, is een nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in het te slopen of renoveren woningen. In onderhavige notitie worden de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

Figuur 1. Globale begrenzing van het plangebied (zwarte lijn) (bron: Google Maps)

Methode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol van 2017.

Het onderzoek naar vleermuizen richt zich op het vaststellen van de functie van het gebied voor vleermuissoorten. De volgende functies voor vleermuizen zijn mogelijk aanwezig binnen het plangebied en dienen te worden onderzocht:

- Foerageergebied
- Vliegroute
- Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten
 - Zomerverblijfplaats
 - Kraamverblijfplaats
 - Paarverblijfplaats
 - Winterverblijfplaats

Gezien de verspreiding van de vleermuissoorten in Nederland en beschikbare functies binnen het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten binnen en in de omgeving van het plangebied te verwachten; gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Op basis van de functies en de te verwachten soorten binnen het plangebied is inspanning en tijdsperiode van het onderzoek vastgesteld. Tabel 1 geeft een overzicht van de bezoekdata, de onderzoeker(s), de onderzochte functie en het moment op de dag en de weersomstandigheden.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van verschillende batdetectors (Pettersson D240x en Anabat Walkabout). Vleermuizen maken ultrasoon geluid en met de echo daarvan krijgen ze een geluidsbeeld van de omgeving. Wij kunnen dat geluid met het blote oor niet of nauwelijks horen, maar een batdetector zet het ultrasone geluid om naar een geluidsfrequentie die wij wel kunnen horen. Met de batdetectors die gebruikt zijn tijdens het vleermuisonderzoek is het mogelijk om opnames te maken van de geluiden. De Anabat Walkabout heeft als meerwaarde dat de sonogrammen van de geluiden van de vleermuizen gelijk zichtbaar zijn en in het veld kunnen worden geanalyseerd. De opnames zijn, indien noodzakelijk, achteraf geanalyseerd om met zekerheid de vleermuissoort vast te stellen met behulp van BatExplorer.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken, onderzoekers, onderzochte functies en weersomstandigheden. Onderzoekers: IV = Ivar Vleut, LH = Lone Hulsen, KM = Kirsten Moonen, Functies: FG = Foerageergebied, ZV = zomerverblijfplaats, KV = kraamverblijfplaats, VR = vliegroute, WV = winterverblijfplaats

Ronde	datum	Functie	tijd	onderzoeker	bewolking	temp	neerslag	wind
1	3-9-2019	PV/WV/FG/VR	0:00 – 02:00	IV	Helder	17 °C	geen	1 Bft
2	24-9-2019	PV/WV/FG/VR	20:30 – 22:30	LH + KM	Bewolkt	14 °C	geen	2 Bft
3	17-5-2020	FG/ZV/KV/VR	21:25 – 0:00	IV + KM	Helder	16 °C	geen	Bft
4	16-6-2020	FG/ZV/VR/KV	03:00 – 05:30	IV	Zwaar bewolkt	16 °C	geen	Bft
5	18-6-2020	FG/ZV/KV/VR	21:55 – 0:30	IV + KM	Helder	18 °C	geen	Bft

Gierzwaluwen

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd conform de methode van het NGB soortinventarisatieprotocol voor gierzwaluwen versie juli 2017. Volgens het NGB protocol is het noodzakelijk om 2 uur voor zonsondergang te beginnen tot zonsondergang. We hebben besloten om na zonsondergang nog minstens 15 minuten te blijven, aangezien gierzwaluwen mogelijk na zonsondergang nog terug kunnen vliegen naar hun nest. Er zijn drie veldbezoeken uitgevoerd specifiek gericht op gierzwaluwen. Deze veldbezoeken zijn uitgevoerd op 6 en 18 juni en 1 juli 2020. Bij het onderzoek naar gierzwaluwen is gelet op de aanwezigheid van rondvliegende gierzwaluwen in de omgeving van de betreffende panden. Het gedrag van aanwezige gierzwaluwen is bestudeerd om te kunnen vaststellen of nestplekken van de vogels zich bevinden in de gebouwen binnen het plangebied. De weersomstandigheden, de data van de veldbezoeken en dergelijke zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Overzicht veldbezoeken, onderzoekers en weersomstandigheden. Onderzoekers: KM = Kirsten Moonen, MO = Marieke den Otter, SL = Scipio van Lierop, IL = Ivo Lustenhouwer

datum	tijd (van - tot)	onderzoeker	bewolking	temp	neerslag	windkracht
6-6-2020	19:50 – 22:20	IV	Bewolkt	16 °C	Geen	3
18-6-2020	20:00 – 22:15	IV	Helder	18 °C	Geen	1
1-7-2020	19:45 – 22:10	IV	Licht bewolkt	19 °C	Geen	3

Huismussen

Het huismusonderzoek is uitgevoerd conform de methode van het NGB soortinventarisatieprotocol voor huismussen versie juli 2017. Er zijn twee veldbezoeken uitgevoerd specifiek gericht op huismussen. Deze veldbezoeken zijn uitgevoerd op 13 en 25 mei. Bij het onderzoek naar huismussen is gelet op de aanwezigheid van huismussen in de omgeving van de betreffende panden. Het gedrag van aanwezige huismussen is bestudeerd om te kunnen vaststellen of nestplekken van de vogels zich bevinden in de gebouwen binnen het plangebied. Verder is er gekeken naar geschikt habitat voor de huismus binnen en rond het plangebied, zoals wintergroene struiken, foerageergebied, stofbaden en water. De weersomstandigheden, de data van de veldbezoeken en dergelijke zijn weergegeven in tabel 3.

Tabel 3. Overzicht veldbezoeken, onderzoekers en weersomstandigheden. Onderzoeker: IL = Ivo Lustenhouwer

datum	tijd (van - tot)	onderzoeker	bewolking	temp	neerslag	wind
13-5-2020	08:30 – 09:45	IV	Helder	10 °C	Geen	2
25-5-2020	08:30 – 09:45	IV	Helder	14 °C	Geen	2

Resultaten Vleermuizen

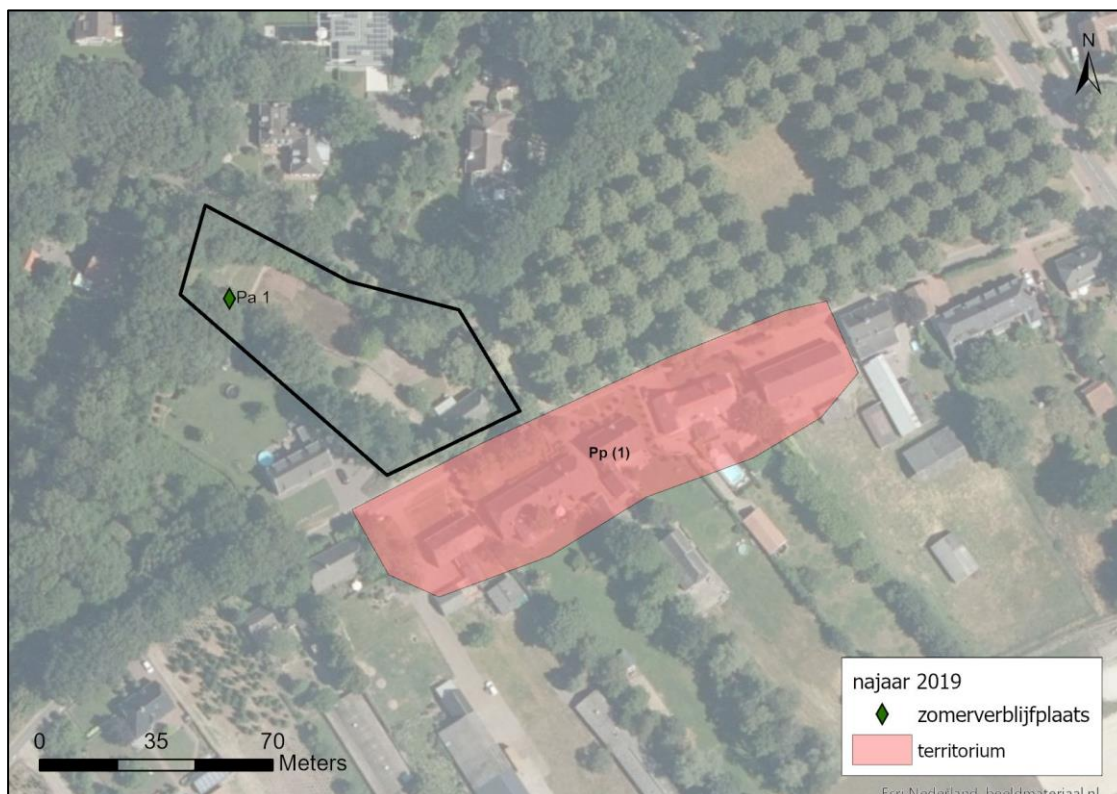
Vleermuizen

De waarnemingen per onderzoeksrunde zijn getoond in bijlage 1.

Najaar

Tijdens één van de najaarsrondes is een gewone grootoorvleermuis waargenomen in de schuur aan de westkant van het plangebied, zie figuur 2. Na het betreden van de schuur vloog de vleermuis naar buiten. Het gaat zeer vermoedelijk om een zomerverblijfplaats van een enkele vleermuis. De schuur was tijdens de onderzoeksrondes die zijn uitgevoerd in 2020 niet meer aanwezig. Het terrein is na het onderzoek in het najaar 2019 van eigenaar verandert en de vorige eigenaar, de familie Van Gerwen-Liebrechts, heeft vóór de oplevering de schuur verwijderd. De familie Van Gerwen-Liebrechts heeft voor het verwijderen van de schuur vier vleermuiskasten (VK WS 08 Vleermuizenkast) opgehangen aan bomen binnen het plangebied.

Mannetjes vleermuizen van sommige soorten vertonen in deze periode een opvallend baltsgedrag. Tijdens de balts vliegen de mannetjes van de gewone dwergvleermuis roepend rond om vrouwtjes te lokken, veelal gebruiken ze hierbij vaste trajecten binnen een territorium. Paarverblijven bevinden zich vaak in het centrum van het territorium in voornamelijk gebouwen of holle bomen. Tijdens het onderzoek is er een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Het is mogelijk geweest om het territoria vast te stellen van de gewone dwergvleermuis. Het territoria van de individuen overlapt niet met de gebouwen binnen het plangebied en het is dus uitgesloten dat een paarverblijfplaats binnen het plangebied aanwezig is. Vermoedelijk bevindt de paarverblijfplaats zich ten zuiden van de Heers, ten zuiden van het plangebied. Tijdens het najaarsonderzoek is er geen gedrag van vleermuizen geconstateerd dat kan duiden op een mogelijke winterverblijfplaats.

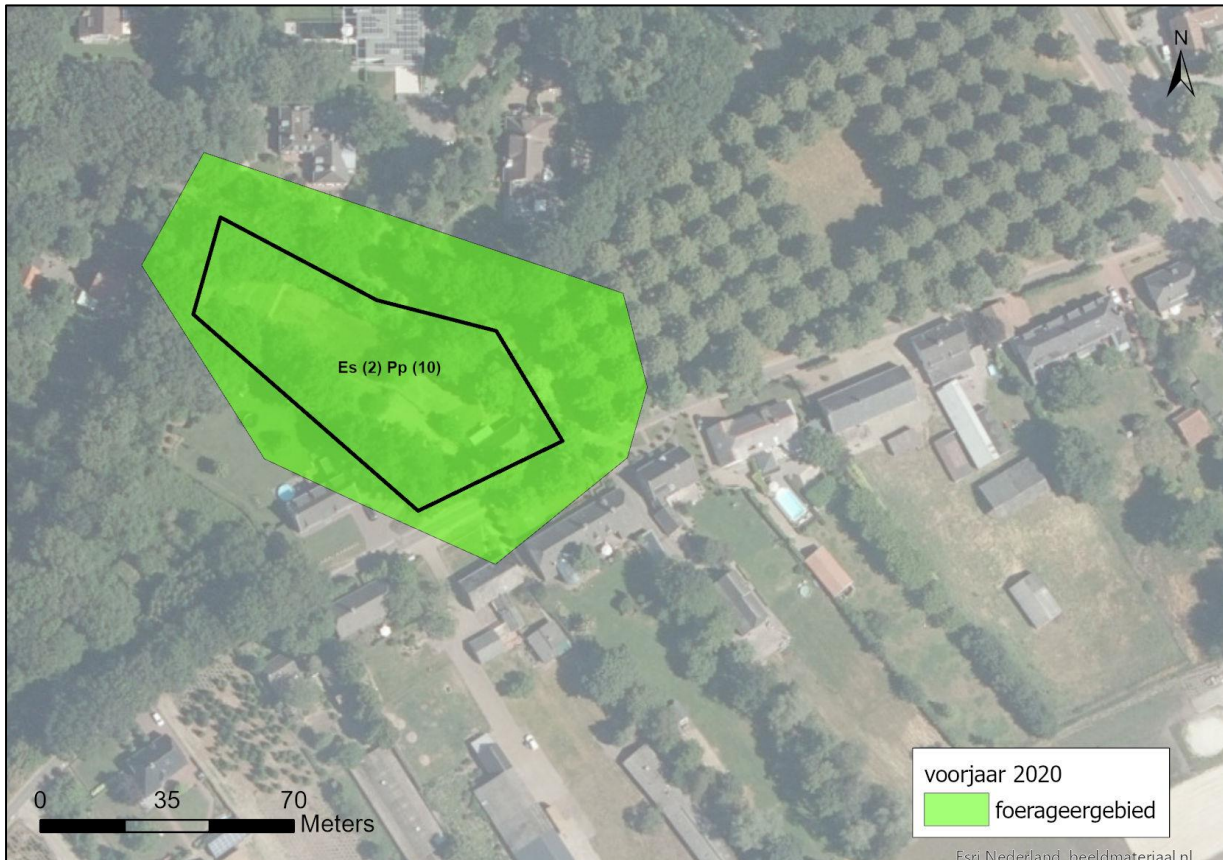

Figuur 2. Samenvatting van de waarnemingen tijdens het najaarsonderzoek in 2019

Voorjaar

Tijdens het voorjaarsonderzoek zijn er geen verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen, ook is er geen vliegroute van vleermuizen binnen het plangebied waargenomen. Wel zijn er meerdere foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers binnen het plangebied waargenomen, zie figuur 3. Het gaat om ongeveer 10 individuen van de gewone dwergvleermuis en twee laatvliegers die binnen en rondom het plangebied aan het foerageren waren.

Verder zijn er enkele watervleermuizen en een rosse vleermuis passerend over het plangebied waargenomen, zie bijlage 1. De vleermuizen hadden geen binding met het plangebied.

Figuur 3. Samenvatting van de waarnemingen tijdens het voorjaarsonderzoek in 2020, Es = *Eptesicus serotinus* – Laatvlieger, Pp = *Pipistrellus pipistrellus* – gewone dwergvleermuis

Resultaten huismussen

Tijdens het onderzoek zijn er binnen en in de directe omgeving van het plangebied geen waarnemingen gedaan van de huismus. De huismus komt niet voor binnen het plangebied. Het plangebied dient niet als foerageergebied of nestlocatie van de huismus.

Resultaten gierzwaluwen

Tijdens het onderzoek is er een zeven foeragerende en een enkele passerende gierzwaluw waargenomen hoog boven het plangebied. Er zijn geen nestlocaties binnen of in de omgeving van het plangebied waargenomen van de gierzwaluw.

Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming

Vleermuizen

Foerageergebied

Gedurende het onderzoek zijn er ongeveer tien gewone dwergvleermuizen en twee laatvliegers foeragerend waargenomen binnen en rondom het plangebied. In het plangebied en de omgeving blijft voldoende foerageergebied aanwezig. De voorgenomen plannen hebben zodoende geen invloed op foerageergebied van bovengenoemde soorten.

Verblijfplaatsen

Tijdens het najaarsonderzoek is er een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis waargenomen in de schuur ten noorden van het plangebied. Hiervoor zijn in het najaar vier vleermuiskasten (VK WS 08 Vleermuizenkast) aan bomen binnen het plangebied opgehangen. De schuur is na het najaarsonderzoek van 2019 weggehaald door de vorige opdrachtgever, de familie Van Gerwen-Liebregts. Hiervoor is geen ontheffing op de Wet Natuurbescherming voor aangevraagd en is er dus een overtreding begaan op artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming voor het vernielen van een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis.

Vliegroutes

Er zijn binnen het plangebied geen vliegroutes van vleermuizen aangetroffen. De geplande werkzaamheden hebben derhalve geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Gierzwaluwen

In het plangebied zijn geen nestlocaties vastgesteld van gierzwaluwen. De voorgenomen werkzaamheden zullen geen vernietiging van gierzwaluwnesten tot gevolg hebben.

Huismussen

In het plangebied zijn geen nestlocaties vastgesteld van huismussen. De voorgenomen werkzaamheden zullen geen vernietiging van huismusnesten tot gevolg hebben. In de tuin van de woning zijn geen huismussen waargenomen. Het mogelijk verwijderen van de vegetatie in het plangebied zal geen significant effect hebben op het verloren gaan van habitat voor de huismus.

Conclusie

Vleermuizen

Het plangebied en de directe omgeving worden gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De voorgenomen plannen hebben hier weinig tot geen effect op. Het overgrote gedeelte van het groen waar vleermuizen foeragerend zijn waargenomen blijft bestaan. In de omgeving van het plangebied blijft geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen.

Tijdens het najaarsonderzoek is er een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis in de schuur gevonden. Hiervoor zijn in het najaar vier vleermuiskasten VK WS 08 Vleermuizenkast opgehangen aan bomen binnen het plangebied. Daarna is de schuur verwijderd door de familie Van Gerwen-Liebregts, de voormalige opdrachtgever. Hiervoor is geen ontheffing op de Wet Natuurbescherming voor aangevraagd. Hiermee heeft de familie Van Gerwen-Liebregts een overtreding begaan op artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming voor het vernielen van een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis.

Er zijn verder geen verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied.

Gierzwaluwen

In het plangebied en omgeving zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen aangetoond. De werkzaamheden hebben derhalve geen negatieve effecten op gierzwaluwnesten.

Huismussen

In het plangebied en omgeving zijn geen huismussen waargenomen. De werkzaamheden hebben derhalve geen negatieve effecten op het leefgebied van de huismus.

Literatuur

- + Bij12. 2017. Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Bij12. 2017. Huismus *Passer domesticus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Bij12. 2017. Gierzwaluw *Apus apus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Lundberg, K., & Gerell, R. 1986. Territorial advertisement and mate attraction in the bat *Pipistrellus pipistrellus*. *Ethology*, 71(2), 115-124.
- + Netwerk Groene Bureaus. 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet Natuurbescherming. Versie juli 2017.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis. Versie 1.1, maart 2014. RVO-S12-401/BF15896
- + Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging. 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

+
Bijlage 1. Waarnemingen per onderzoeksrunde

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
 Es – *Eptesicus serotinus* – Laatvlieger
 Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

- Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
- Nn – *Nyctalus noctula* – Rosse vleermuis
- Es – *Eptesicus serotinus* – Laatvlieger
- Md – *Myotis daubentonii*
- Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis

Md – *Myotis daubentonii*

Nn – *Nyctalus noctula*

Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus Pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal